

1928 MÁJUS

ERDÉSZETI LAPOK

LXVII. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

5. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Felelős szerkesztő

CZILLINGER JÁNOS

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1928. évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárulékok fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnak.

(Telefon: Teréz 237—22.)

Innen—onnan.

Szürke egyhangúságban lepergő napjainkban kiemelkedő eseményeként üdvözölhetjük azt az *első erőteljes lökést*, amely az alább közölt „*Erdősítési program*”-ban az *Alföld-fásítási akció* néven ismert senyedő törekvésnek végre helyes irányt adott.

Nem bürokrácia, — hanem cselekvés, nem kimutatás, — hanem csemete és suháng nemcsak szólamok, — hanem valódi csengő aranypénz kell ennek az évszázados nemes, hazafias törekvésnek megvalósításához.

S ime az első valamirevaló komoly pénzösszeg az utolsó órákban megérkezett.

Első pillanatban fel sem tudjuk fogni jelentőségét.

Nemcsak a kopár sziket látjuk kizöldülni, nemcsak a homoki sivatagok porfelhőit látjuk elülni, nemcsak az alföldi „kopott” utakat látjuk akáclombos díszbe öltözni, hanem látjuk produktív munkára éhes fiatal szaktársaink és erdőreink örömtől sugárzó arcát, látjuk a fekete gondok eloszlásának reményét is.

Ez a komoly tény az első lépés az *igazi takarékoság felé*, a nemzet erkölcsi és anyagi tőkájének megmentése, konzer-

válása irányában, amely tőkebefektetésnek busás kamatait nemcsak gazdasági, hanem szociális és erkölcsi téren egyaránt aratni fogjuk.

*

* *

Kedves napokat töltöttünk Parádon. Önbizalmat öntött belénk ennek a három napnak eredménye. Tapasztalhattuk, hogy még sem vagyunk teljesen elernyedve, hogy sorainkban régi egyetértés, kollegiális összetartás honol, hogy fegyelmeztetek, *egységesekek* vagyunk, amikor a nagy közügyről van szó.

Láttuk az egészséges vidéki levegő hatását, átéreztuk azt a kifejezhetetlen valamit, amit a fővárosi légkör észrevétlenül kiöl az emberből.

Tanulság: ne tartsunk soha közgyűlést Budapesten, gyereünk ki vele az egészséges vidékre, az üde, zöld erdőbe.

*

* *

Hogy legyen valami szomorkodni valónk is, emlékezzünk meg egy sajnálatraméltó eseményről is!

A földművelésügyi tárca képviselőházi tárgyalásáról van szó.

Az előadónak egyébként igen tartalmas beszédében az „erdő” vagy *erdőgazdaság*” szónak még csak a halavány árnyékát sem vagyunk képesek a képviselőházi naplókban felfedezni, nemkülönben nélkülözzük azt a többi szintén értékes hozzászólásokban is,

— Hát már ide jutottunk?

Nincs a mezőgazdaságnak olyan kis *mellékágazata*, amelyről komoly kritika, vita avagy biztató ígéret el ne hangzott volna, — az *erdőgazdaság* ellenben mintha a világon sem léteznék, mintha minálunk nem volnának *égetően sürgős* megoldandó feladatok.

Mindenesetre igen szomorú korpék. Ezt a lehangoló érzést csak némileg ellensúlyozza földművelésügyi miniszterünk elől már méltányolt programjának bejelentése, amelynek szó szerinti közlése bizonyára nem lesz érdektelen:

Az Alföld igen sok helyén az egészségtelen gazdasági viszonyok megjavítása céljából, az általános akció keretén kívül egy alföldi fásítási akciót is kezdeményeztem és ebből a célból nagyszabású programot dol-

goztam ki. (*Helyeslés a jobb- és a baloldalon.*) Ennek a tizenöt éves programnak első részleteként már az előttünk fekvő költségvetésben egymillió pengőt kívánok felvenni, bár az 1923. évi XIX. t.-c. speciálisan az Alföld fásításáról rendelkezik, itt azonban sokkal gyorsabb ütemben akarnám ezt az akciót megvalósítani, mint ahogy a törvényben kontemplálva van. Ennek az akciónak kapcsán több, mint kétszáz ezer katasztrális hold alföldi terület lesz beerdősítve és több mint ötvétezer katasztrális hold kopár terület, valamint vízmosás lesz befásítva. Az erdősítés céljaira a gazdáknak nagyon olcsó kamatozású és hosszú lejáratú hitelt fogok rendelkezésre bocsátani. Nemesak a klimatikus viszonyoknak és az Alföld egészségügyi viszonyainak megjavítása szempontjából fontos ez az akció, hanem az Alföld faellátása szempontjából is. (*Úgy van! Úgy van! jobbfelől.*)

Szükségesnek tartom megemlíteni, hogy az állami csemetekertekben több mint 45 millió facsemetét termeltünk az elmúlt évben, amelyből 25 milliót már az ősszel szétosztottunk az Alföld erdősítésére s kopár területek, valamint vízmosások fásítására, 20 milliót pedig igen olcsón — nagyrészt ingyen — a folyó év tavaszán osztottunk ki.

Őszintén megvallva, bízunk abban, hogy a nemzet egyeteme előtt a mi egyéb égetően sürgős feladataink, elsősorban az erdőtörvény mielőbbi megalkotásának szükségessége kifejezésre jut, azonban úgy látjuk, hogy erőteljes társadalmi megmozdulás nélkül erre sincs kilátásunk. Cz.

Erdősítési program

A rendelkezésre álló adatok szerint az 1923. évi XIX. t.-c. értelmében — nem számítva a szíkes területeket, amelyeknek beerdősítése egyelőre még kísérlet tárgyát képezi —, az Alföldön mintegy 214.000 kat. holdat, az 1879. évi XXXI. t.-c. 165. §-a, valamint az 1894. évi XII. t.-c. 13. és 14. §-ai alapján pedig mintegy 56.000 kat. hold kopár és vízmosásos területet, vagyis összesen mintegy 270.000 kat. hold területet kellene mielőbb beerdősíteni.

Részben a törvények szabta eljárások hosszadalmas volta, az erdősítésre kötelezett birtokosok szerény anyagi helyzete és a rossz gazdasági viszonyok, főképpen azonban a hathatós állami támogatás hiánya az akadályai annak, hogy ezek az erdősítési munkálatok a kellő lépésben nem haladnak előre. Hiszen az 1927—28. költségvetési évben az államerdészetnek a „*csemetenevelés és erdősítési költségek*” címén még mindig csak 230.000 pengő hitel állott a rendelkezésére, ami oly kevés,

hogy azzal az ügyet megfelelően elősegíteni nem lehetett, sőt a már jóváhagyott kopárjavítási tervekben kilátásba helyezett állami támogatás költségei sem voltak abból fedezhetők.

„A magyar Alföld mezőgazdasági termelésének előmozdítása, továbbá az egészségügyi és klimatikus viszonyok megjavítása érdekében, valamint a lakosság faszükségletének fedezése céljából”, tehát nemzetgazdasági és közgazdasági szempontból pedig az alföldfásítás és kopárerdősítések érdekében a legnagyobb mérvű állami támogatás is indokolt, de méltányos is, mert az a költség, amely az elmúlt századok bűnéből és az ősök mulasztásából származik és az a befektetés, amelynek kamatait tulajdonképpen csak a jövő nemzedék fogja élvezni, nem terhelheti egyedül a mai birtokost.

Ennek a nagy és fontos célnak az érdekében újabban egy erdősítési program készült, amely szerint megfelelő állami támogatással a kérdéses 270.000 kat. hold 15 év alatt erdősíttetnék be, a földművelésügyi miniszter pedig az 1928—1929. évi költségvetésben 1,000.000 pengőt irányzott elő ennek a programszerű erdősítés költségeinek az első részlete fejében. Az állami támogatás főleg négy irányban fog kifejezésre jutni: 1. ingyen csemeték és suhángok adományozásával, 2. az erdősítési és fásítási munkálatok állami vezetésével és propagálásával, 3. pénzsegélyekkel és 4. kölcsönökkel.

Tervbevétetett, hogy az alföldi erdők telepítéséhez, a gazdasági fásítások, szélfogópászták és fasorok létesítéséhez, valamint a kopár és vízmosásos területek beerdősítéséhez az állam minden birtokosnak ingyen fogja kiutalni a csemetéket és suhángokat, sőt az állami csemetekertektől távolabb eső szegény birtokosoknál még a csemeték csomagolási és szállítási költségeit is az állam fogja viselni. A megfelelő mennyiségű csemete és suháng termelése céljából a már meglévő állami csemetekertek összes 391 kat. hold területe intenzív művelés alá fog vétetni és szükség szerint újabb csemetekertek is telepíttetnek. Az állam tehát nemcsak az 1879. évi XXXI. t.-c. 177. §-ának b) pontja és az 1923. évi XIX. t.-c. 15. §-ának 2-ik pontjában tett ígéreteinek tesz eleget, hanem sokkal messzebb megy, mert mindenkinek — kivéve persze az erdei

vágásokat és tisztásokat —, teljesen ingyen fogja kiutalni a csemetéket.

Az erdősítési munkálatokat — a végrehajtásra kerülő egyéb erdészeti teendők teljesítése mellett — jelenleg 85 erdőhivatali vezető az államerdészeti igazgatáshoz beosztott 75 erdőőrrel vezeti és irányítja. Csonka hazánk 92.833 négyszögkilométer összes területéből átlagosan tehát egy erdőhivatali vezetőre 1.092 négyszögkilométer, egy erdőőrre pedig 1.237 négyszögkilométer esik. Ez a számítás — sajnos — fedi a valót, mert itt nem a kincstári járt erdőterületen működő néhány erdőhivatalt kell venni, hanem a nagy átlagot, ahol az erdőhivatal vezetőjének és az erdőőrnek 30, sőt több község határában kell az erdőt, gazdasági fásításokat és kopárokat bejárni és a folyó munkálatokat elvégezni. A meglevő személyzet a felmérési, erdőrendezési, becslési és adminisztrációs munkát sem képes elvégezni, a csemetekerti és erdősítési ügyekkel nem foglalkozhatik eleget, arra pedig, hogy az egyes birtokok és birtokosok speciális mivoltával és érdekével foglalkozzék, hogy az erdősítési munkálatokat a helyszínén vezesse és irányítsa is, hogy a fásítás szükségét és hasznát élőszóval is propagálja, arra legtöbbször már fizikai ideje nincsen. Hogy tehát a kérdéses erdősítési és fásítási munkálatok gondosan, szakszerűen és gyorsított ütemben végeztessenek el, az állam a meglevő tisztikart és altiszti személyzetet előreláthatólag már a f. év júliusától kezdődőleg megfelelő számú, ideiglenesen felfogadott műszaki tiszttel (okl. erdőmérnök) és szakvizsgázott erdőőrrel fogja kiegészíteni.

Az alföldi kisebb erdőfoltok telepítéséhez és a gazdasági fásítások elősegítésére megfelelő állami támogatás az ingyen csemete és az állami szakközegek díjtalan közreműködése. A kopár és vízmosásos területek tulajdonosainak az a része azonban, amely a munkálatokat önerejéből és a saját költségén teljesíteni képtelen — főként az ország hegyvidékeinek szegény lakosai —, szükségszerűen, esetleg az összes költségekkel egyenlő állami pénzsegélyben fognak részesülni. Ezek a pénzsegélyek azonban nem a birtokosok, hanem a munkálatok befejezésével megbízott állami szakközeg kezéhez lesznek kiutalva, aki abból csak annyit használhat fel, amennyi a bir-

tokos anyagi viszonyához mérten és a természetben szolgáltatható munkáján felüli költségek fedezésére még tényleg szükséges.

A nagyobb alföldi erdőt telepítő és szélfogópásztát létesítő birtokosoknak — amennyiben rá vannak szorulva és kéri — az állam az ingyen csemetéken kívül katasztrális holdanként 50 pengő kamatmentes kölcsönt fog adni. Ezek a kölcsönök — az eddigi terv szerint — az illetékes állampénztárnál a birtokos nevére fognak kiutaltatni, de mint állami követelések a beerdősítendő ingatlanra telekjegyzőkönyvileg feljegyeztetnek és a birtokos a kölcsönt csak a teljesített munka arányában, a munka ellenőrzésével megbízott állami szakközeg által láttamozott nyugta ellenében veheti igénybe. A kölcsönt a birtokos a sikeres erdősítést követő 20 évi egyenlő részletben tartozik visszafizetni. Ilyen feltételek mellett a birtokosok a kölcsönrel magukra vállalt terhet könnyen viselhetik, számításbavéve főként azt, hogy a részletekben visszafizetett kölcsönrel 20 év alatt a kölcsönt kétszeresen meghaladó tőkéhez jutnak. Mert tegyük fel például, hogy valaki 5000 pengő kölcsönrel 100 holdat erdősít be, ennek az erdőnek 20 év múlva a holdankénti átlagfatömege 20 m^3 , vagyis összesen 2000 m^3 . A fa értékét pedig m^3 -kint csak 5 pengővel számítva, az 10.000 pengő.

Összefoglalva az egész erdősítési programot, örömmel állapíthatjuk meg, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter úr messzemenő állami támogatással itt egy igen fontos probléma megoldását segíti elő, amely probléma megoldásánál azonban az erdészetre felelősségteljes feladat vár.

Gulyás J.

Trianon vízügyi rendelkezései.

Vízügyeink kérdését a trianoni békediktátum 268—293. cikkei tárgyalják.

Ez a békeszerződésnek csúfolt diktátum a Dunát Ulmtól a torkolatáig, a Tiszát a Szamos beömlésétől Titelig, a Marost Aradtól Szegedig nemzetközinek nyilvánította és a nemzetközi jelleg szimbolumául az „Európai Duna Bizottság”-ot létesítette.

A bizottság hatáskörét és teendőit a 285. cikk, tagjait pedig a 286-ik cikk állapítja meg.

A Duna Bizottság tulajdonképen nem új intézmény, csak egyesítése és véglegesítése az 1856. évi március 30-iki párisi szerződés XV—XIX. szakaszaiban elrendelt két bizottságnak, úgymint:

- I. Az európai bizottságnak (comission europeerne) és
- II. A parti államok bizottságának (comission rivieraine).

E két bizottság közül az I. eredetileg csak két évre volt ideiglenesen felállítva, de fennállását az 1858-iki párisi konferencián 1865-ig, az 1865. évi galaci szerződéssel 1871-ig, az 1871. évi londoni úgynevezett „Pontus konferenciá”-n 1883-ig, az 1883. évi londoni konferencián újabb 21 évig hosszabbították meg azzal, hogy ezen idő elteltével fennállása — hallgaton — újabb 3—3 évre meghosszabbítható.

A trianoni békeszerződés 285. cikke a Duna Bizottság feladatául ezen két (I. és II.) bizottság feladatait együttesen tűzte ki és hatáskörét a volt két bizottság hatáskörével tette egyenlővé.

A Duna Bizottság hatásköre tulajdonképen csakis a Duna és hajózható mellékfolyói medrére terjed ki és hivatása:

1. A hajózási és folyamrendészeti szabályokat kidolgozni.
2. Kijelölni, elrendelni és végrehajtani mindazon munkálatokat, melyek a Duna-folyam mentén, a Duna torkolataiban

és a velők szomszédos tengerrészekben szükségesek az iszapnak és más akadályoknak elhárítására.

A Duna Bizottság hatásköre nem terjed ki a Duna mellékfolyóira, a forrásvidékekre és vadpatakokra.

Ezeknek ügyeit az egységes Magyarországon — saját jól felfogott érdekében és belátása szerint — a magyar állam intézte. Beleszólási joga senkinek sem volt.

Trianon mindennek véget vetett.

A természet által vízrajzilag és geografiailag tökéletes egységnek alkotott hazánkat a béke diktátorai öt darabra tépték.

Csonka-Magyarországnak a régi hazából és a Duna medencéjéből alig maradt egyebe, mint az egykori szép testnek éktelenül megcsonkított törzse.

A végtagokat: a Kárpátokat, az erdőket, a bányákat, melyek az Alföldet fával és ércekkel látták el, továbbá a Duna mellékfolyóit, a hegyi patakokat és a forrásvidékeket, melyek az Alföldet és a Dunát vízzel táplálják: a szövetségeseinkből ellenségeinkké vedlett szomszédainknak adták.

A békediktátorok azonban érezték, hogy milyen herostratesi munkát végeztek és hogy a torzképet eltussirozzák, lelkiismeretüket megnyugtassák és a könnyen hívőknek szemébe port hintsenek: a szerződés 293-ik cikkében törvénybe iktatták a széttépett egység paródiáját.

Hogy a széttört remekművet összedrótozzák és az egység látszatát fenntartsák, az utódállamok képviselőiből felállították az „*Allandó Vízügyi Műszaki Bizottság*”-ot, melynek hatáskörét és teendőit a 293-ik cikk következőleg írja elő:

„A volt magyar királyságnak a Duna medencéjét — ide nem értve az Olt medencéjét —, alkotó területeire vonatkozólag” rendeltetése „fenntartani és javítani, különösen a *fakírtás* (ez a törvényes kifejezés) és az újból fásítás tekintetében a vízügyi rendelkezések egységét.”

Ezt az egységet és az általa elért gyönyörű eredményeket kívánom pár példával megvilágítani. De mielőtt ezt tenném, szükségesnek tartom a Duna magyarországi medencéjében, Trianon előtt történt szabályozási munkák minőségét, méreteit és költségeit röviden ismertetni.

A Dunából az integer Magyarországra esett Dévénytől Orsováig = 997 kilométer, egyenes vonalban = 569 kilométer.

Vízkörnyékéből = 314.453 km². Összes esése Dévénytől Orsováig 91.48 méter, azaz kilométerenkint = 9 cm.

Hazánkban a Dunán rendszeresnek nevezhető szabályozási munkák csakis a Duna műszaki felmérésének (1823—1833) és vízrajzi térképének elkészítése után kezdődtek meg.

Amint a Duna felmérése és térképeleése elkészült, 1833—1844-ig a Tisza felmérését és vízrajzi térképét készítették el és Vásárhelyi Pál 1845-ben elkészítette a Tisza szabályozásának terveit.

A Duna szabályozási munkálatainál a fősúly a hajózásra és az árvizek elhárítására, a Tiszánál pedig az árvizek gyors levezetésére és az ármentesítésekre volt fektetve. Ezért az el-sekélyesedett, széles medreket összeszorították, a kanyarokat átvágták, a folyampartokat biztosították és több szakaszon kiburkolták. Az árvizek ellen pedig védőtöltéseket csináltak.

A Duna szabályozási munkálatai 1918. évig összesen mintegy 150,000.000 aranykoronába kerültek.

A Tisza egész hossza 958 km., egyenes vonalban = 455 km. Vízgyűjtőmedencéje = 157.186 km²

A Tiszán összesen 120 átvágást csináltak, mivel a Tisza folyását 461.8 kilométerrel rövidítették meg és körülbelül 3.736 kilométer hosszú védőtöltést készítettek, mely munkálatok, a mellékfolyók alsó szakaszainak szabályozásával együtt 1918. évig együtt = 577 millió aranykoronába kerültek.

1879-ig úgy a Duna, mint a Tisza mentén is csakis a folyók alsó szakaszait szabályozták, a mellékfolyókat, azok felső szakaszait és a forrásvidékeket teljesen figyelmen kívül hagyták.

Az 1879. évi március 11-iki szegedi nagy árvíz azonban megmutatta, hogy a szabályozásoknál a folyók felső szakaszait és a forrásvidékeket figyelmen kívül hagyni nem szabad és azt is, miként a gyereknevelést a bölcsőnél, nem pedig kamaszkorban kell kezdeni, éppen úgy a folyókat is a forrástól kezdve kell szabályozni, ellenkező esetben a helytelen szabályozásoknak katasztrófális következményei lehetnek.

A folyók alsó szakaszainak szabályozásával, védőgátakkal,

átvágásokkal és kotrógépekkel az árvízveszedelmeket csak csökkenteni és ideig-óráig elodázní lehet, de elhárítani nem.

A szegedi nagy árvíz megmutatta azt is, hogy az erdőket büntetlenül irtani és pusztítani nem szabad, mert az árvizek főfészkei és melegágyai a meredek hegyoldalokon a letarolt és agyonlegeltetett erdők és az elkopárosodott legelők.

A szegedi árvíz hatása alatt készült az 1879. évi XXXI. t.-c., az 1894. évi XII. t.-c. és az 1898. évi XIX. t.-c.

Ezen törvények alapján a legnagyobb erővel indult meg a kopárvízmosásos területek megkötése, befásítása, a vadpatakok szabályozása és az árvizek elleni védekezés.

A munkálatok a világháború alatt is csakis a hadiszíntérbe esett területeken szüneteltek.

A földművelésügyi minisztérium a munkálatokat a legmesszebbmenő anyagi támogatásban részesítette, úgyhogy a világháború befejezése és az új államok alakulásakor már alig volt az országban számottevő kopár és vízmosás, melyben a gátolási és erdősítési munkálatok ne lettek volna megkezdve, sőt a legtöbbször már teljesen be is voltak fejezve.

Valóságos öröm és gyönyörűség volt nézni a megkötött területeken a fák fejlődését, az iszapfogógátak működését és a gátudvarokban, a mély iszapban fejlődő buja növényzetet és azt, hogy az árvízveszély napról-napra miképp csökken.

Ezek a munkálatok Magyarországnak újabb súlyos millióiba kerültek, úgyhogy az 1918. évig tisztán vízszabályozási munkálatokra fordított összegek jóval meghaladják az egy-milliárd aranykoronát.

Trianon óta az úgynevezett utódállamok vizeinket akkor zárhatják el, amikor nekik tetszik és országunkat akkor áraszthatják el árvizekkel, amikor azt a legkevésbé várjuk és a vízre legkevésbé volna szükségünk.

Sorsunkba túlságosan beleavatkozhatnak és ők ezzel nemcsak élnek, de a legnagyobb fokban vissza is élnek.

Hogy a tőlünk elcsatolt területeken miképpen gazdálkoznak, arra halvány világot vet az E. L. f. évi áprilisi számában „A csehek gazdálkodása a Kárpátokban” című cikk.

De kézzelfoghatóan és megcáfolhatatlanul bizonyítja az a körülmény is, hogy 1914-től 1924-ig a Duna deltájának a szu-

linai ágában az évi iszapolás 300.000 m³-ről 3.000.000 m³-re emelkedett. És ez az iszap csaknem kizárólag a Kárpátokból jön és Csonka-Magyarországon hömpölyög át.

Magyarország hiába dobta ki millióit vízszabályozásra, mert területe mindaddig nincs és nem is lesz biztonságban, míg a Kárpátok és a forrásvidékek ellenségei kezében vannak.

Hiába fogja a védőgátak méreteit és számát megkétszerezni, hiába fogja a folyók medrét kotorni, tisztogatni és szabályozni: az árvízveszélyek, mint Damokles kardja lebegnek mindaddig feje felett, míg a Kárpátok sorsát és a forrásvidékek szabályozását nem maga intézi.

Méltán kérdezhetné bárki, hogy hogy állíthatok ilyet, hiszen ott van az „Állandó Vízügyi Műszaki Bizottság”, amely gondoskodik a vízügyi egységről és örködik a felett, hogy a Kárpátokban mindezek a legszebb és legjobb rendben történjenek.

Igaz. Ez a bizottság ott van, már 1920-ban megalakult Münchenben és azóta évről-évre ülésezik Drezdában, Bécsben, Párisban, Veldesblottban, Meránban, Budapesten és Bukarestben, de éppen ezen bizottságnak az összetétele és eddigi működése az, amittől semmiféle üdvös és ránknézve előnyös dolgot nem várhatunk.

A bizottság ugyanis a következő tagokból áll: Ausztria, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia és Magyarország 1—1 megbízottjából és a Nemzetek Szövetsége által kinevezett elnökből.

Határozatait szótöbbséggel hozhatja, tehát egészen természetes, hogy ott Magyarországot mindig leszavazzák és a magyar érdekek a legutolsók, amelyeket ott figyelembevesznek.

Hogy ez a bizottság minő gyorsasággal és minő eredményekkel működik, erre csak az alábbi két esetet hozom fel:

1. A trianoni diktátum 293. cikke értelmében ez a bizottság három hónap alatt köteles volt összeülni, jogosítványait és a működésére vonatkozó szabályzatokat kidolgozni, az érdekelt államoknak beterjeszteni és végrehajtani.

A bizottság 1920-ban meg is alakult Münchenben, de a huszonekét pontból álló „Egyesség”-nek nevezett szabályzat összeállítására 1920—1923-ig négy esztendőre volt szüksége

és még egy további ötödik esztendőbe került, míg ahhoz az érdekelt államok is hozzájárultak.

A szabályzatnak legfontosabb pontjai a 3-ik és 5-ik cikkek.

Az eredeti 3-ik cikkben a bizottság hatásköre a törvényből szószerint volt lemásolva, az 5-ik cikkben pedig a tagok által szerkesztendő évi jelentések adatai és beküldendő okmányai vannak felsorolva.

A bizottság ezt a 2-ik cikket az aláírás előtt módosította és pedig a 3-ik cikket a következő toldalékkal látta el:

Ad. 3. Az erdőkihasználás és újjraerdősítés alatt kizárólag oly műveleteket kell érteni, melyek a vízügyi egység módosítását okozhatják. *Az erdőkihasználás szó itt nem fedi a vágás-területeket, melyék valamely erdő rendes és szabályszerű kitermeléséből keletkeznek.*

Mit jelent ez?

Azt, hogy az utódállamok, ha a nekik jutott erdőket kizsújtítják, csak arra kell ügyeljenek, hogy *a kitermelés rendszeren és szabályszerűen történjék.* Ha azután az így kitermelt erdők tönkremennek és elkopárosodnak, a bizottság az ügyet csak akkor teheti tanulmány tárgyává, ha erre „*az érdekelt államoktól egyetértő*”, azaz egyhangú megbízatást kap.

Az 5-ik cikk toldaléka lényegében az, hogy a tagok által beadott évi jelentésekbe „*a munkálatok kifejezés alatt minden, bármilynemű munkát kell érteni, még olyanokat is, melyeknek nincs is vízműjellegük*”, azaz magyarul mondva: az évi jelentésben mindenről szabad beszélni, csak éppen a lényegről nem.

Ezek a módosítások annyira beszédesek, hogy azokat tovább fejtegetni teljesen fölösleges.

2. Még a három Kőrös 1925. évi decemberi áradásáról kívánok pár szót szólni.

A magyar kormány már 1926 márciusban megtette a diplomáciai megkeresést az iránt, hogy az árvizek keletkezésének helyein az erdők kezelését és az árvizek keletkezésének okait egy bizottság tanulmányozhassa.

1926. évben ebben a kérdésben csak annyit lehetett elérni, hogy egy magyar *folyammérnök* engedélyt kapott a kérdés helyszíni tanulmányozására, de engedélye *csakis a síkságra* szólt, a hegyek lábán túl nem engedték.

Az „Állandó Vízügyi Műszaki Bizottság” 1927. évi május 11-iki Bukarestben tartott ülésén a kérdés újból tárgyalatott és a bizottság „felkérte a román kiküldöttet kormányánál aly irányban való eljárásra, hogy a három Körös-medencében levő hegyvidéki erdőségek gazdasági állapota vizsgálat tárgyává tâtéssék és így az esetleges visszás állapot megszüntetésére vonatkozó igazgatási rendelkezések megtörténhesse-
nek”.

A román kormány meg is engedte egy magyar erdömérnöknek a román bizottsággal együttes kiszállását.

Mi lett az eredmény, nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy a bizottság tagjainak évi jelentéseiben és az ezen jelentésekhez becsatolt gyönyörű táblázatokból és statisztikai adatokból, vagyis papíron, a napnál világosabban be van igazolva, hogy mióta a Kárpátok és a forrásvidékek erdőségei az utódállamok birtokába kerültek, mennyire fejlődött ott a kultúra, mennyire fellendült az erdő- és mezőgazdaság, mennyi üdvös és szép intézményt valósítottak meg (?)

Az erdősítésekről, kopár fásításokról, vadpatakszabályozásról és erdőkitermelésekről, az egyes utódállamok évi jelentései, ezek között elsősorban a román királyság jelentése, igen kiterjedt, sok részletet felölelő, széleskörű munkásságot tüntetnek fel.

Ezeket olvasva, másfelől a valódi tényeket ismerve, elképed az ember. Önkéntelenül is az a gúnykép és felírása jut eszünkbe, amely a mult század kilencvenes éveiben egyik politikus csoport szavahihetőségét a „Szózat” „Hazádnak rendületlenül...” két szavának találó elferdítésével jellemezte.

A Moulins sur Allier-i Col. gépgyár újtipusú tönkfeldaraboló szalagfűrészének ismertetése

Irta Worschitz Frigyes okl. erdőmérnök Páris

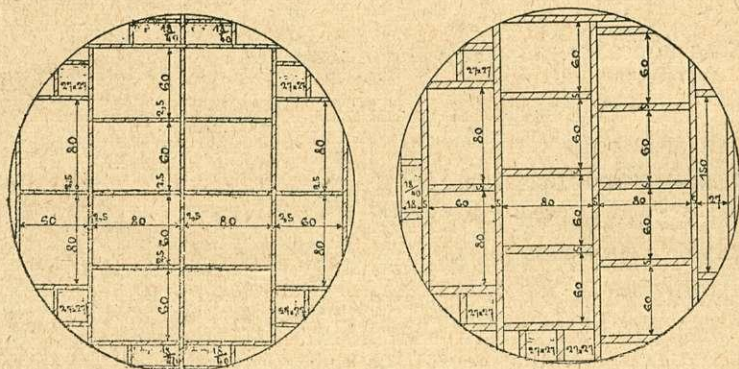
A fűrészeselek előtt mi sem természetesebb, minthogy a penge vastagsága a felfűrészelandó faanyag kihozatali százaléklára erős befolyással van, hogy a pengevastagság és így a résbőség fordított arányban van a kihozatal nagyságával. Mivel a fűrészüzem sikere, ugyanazon körülményeket feltételezve, a felfűrészelt anyag kihozatali százaléktól függ, régóta ébredtünk annak tudatára, hogy a fűrészelés egyes fajtájánál nem egyszer határozott anyagmegtakarítást és így nagyobb kihozatal biztositunk, ha a megszokott körfűrészek helyett szalagfűrészeket használunk.

Tudjuk, hogy a körfűrészek pengéjének vastagsága az átmérőjének nagyobbodásával hasonlóképen nagyobbodik s hogy az általa vágott rés bősége 4—6 mm. között ingadozik, közepesen tehát 5 mm., míg a szalagfűrészek közepes vastagsága maximálisan 2.5 mm., tehát az előbbinek fele. A körfűrész kétszeresen nagyobb résbősége tehát kétszeresen nagyobb hulladékot, fűrészport termel, míg a szalagfűrész jóval kisebb résbősége tetemesen hozzájárul ahhoz, hogy a felfűrészelt faanyag hasznos köbtartalmát emelje. Ez a meggondolás ala-

* *Worschitz Frigyes*, aki 1927. év őszén kitüntetéses erdőmérnöki oklevelet szerzett, állami ösztöndíjjal Franciaországban folytatja tanulmányait és főként a fatechnológiai és kereskedelmi kérdésekkel foglalkozik. A téli félévben a nancy-i erdészeti főiskolán hallgatott néhány tárgyat, most pedig Párisban tartózkodik és sorra tanulmányozza a párisi nagyobb fűrésztelepeket. Az eddig tanulmányozott néhány telepen nagy előzékenységgel fogadták, amihez a nancy-i főiskola rektorának, M. Guinier-nak és a „Groupement Général du Commerce et de l'Industrie du Bois en France” elnökének támogatásával jutott. Hozzám írt levelében azt a készségét fejezi ki, hogy amennyiben szaktársaink közül valakinek valamiben, az ottani viszonyokat illetően felvilágosításra vagy közvetítésre volna szüksége, készséggel áll szolgálatára. Címe jelenleg: Ing. dipl. Frigyes Worschitz, Ibis rue Lacépède, Paris 5e. K. M.

possá, okszerűvé tette már a multban a szalagfűrészek favorizálását, de hatványozottan szükségszerűvé teszi bizonyos körülmények között a jelen fadrágaság. Hiszen minden egyes h hosszúsági és m metszet magasságú vágásban $0,0025 \text{ mh m}^3$ tömegmegtakarítást jelent.

Szembeötlő ezen mennyiségi megtakarítás az alábbi példában:

1. ábra.

Egy 5 m. hosszúságú, egyenes, a hosszúsággal arányban álló és szabályosan kisebbedő átmérőjű tönkből $6 \times 8 \text{ cm.}$ -es keretfára dolgozva (l. az 1. sz. ábrát), szalagfűrész esetén a fenti rajzoknál megfelelően nyertünk:

12 drb 5 m. hosszúságú, $0,06 \times 0,08 \text{ m.}$ keresztmetszetű keretfát, $0,288 \text{ m}^3$ összköbtartalommal,

4 drb 5 m. hosszúságú, $0,018 \times 0,040 \text{ m.}$ keresztmetszetű lécet, $0,0144 \text{ m}^3$ összköbtartalommal és

4 drb 5 m. hosszúságú, $0,027 \times 0,027 \text{ m.}$ keresztmetszetű lécet $0,01458 \text{ m}^3$ összköbtartalommal.

Szalagfűrész esetén tehát a $Kh = 0,3170 \text{ m}^3$

Körfűrészsel dolgozva ezzel szemben kapunk:

10 drb 5 m. hosszúságú $0,06 \times 0,08 \text{ m.}$ keresztmetszetű keretfát, $0,240 \text{ m}^3$ összköbtartalommal,

4 drb 5 m. hosszúságú $0,027 \times 0,027 \text{ m.}$ keresztmetszetű lécet, $0,01458 \text{ m}^3$ összköbtartalommal,

1 drb 5 m. hosszúságú $0,018 \times 0,040 \text{ m.}$ keresztmetszetű lécet $0,0036 \text{ m}^3$ összköbtartalommal és végül

1 drb 5 m. hosszúságú, $0,027 \times 0,15$ m. keresztmetszetű deszkát, $0,02025 \text{ m}^3$ összköbtartalommal,

tehát összesen $Kh = 0,27843 = 0,2784 \text{ m}^3$

A két Kh adatait összevetve azt találjuk, hogy míg a szalagfűrész használata esetén a kihasználás koefficiense 1,14 addig a körfűrész esetén 1,00, százalékos mértéke pedig, ha a tönk (kéreg nélkül) középvastagsága

$$d_{\text{med}} = 30 \text{ cm},$$

a tönk köbtartalma pedig következőképen

$$K = \frac{d^2 \pi}{4} = \frac{0,30^2 \cdot \pi}{4} = 0,3532 \text{ m}^3$$

szalagfűrész esetén 89,7%

körfűrésznel pedig 78,8%.

A fenti adatokból kitűnik, hogy egy 30 cm.-es középátmé-
rőjű, lekérgezett és 5 m. hosszúságú fenyőtönk felfűrészelésé-
nél szalagfűrész esetén körülbelül 11%-kal nagyobb kihoza-
tallal dolgozunk. Ha tehát egy középszerű telepet feltételezve
naponta átlag 20 m^3 -t fűrészelünk, a napi kihasználás
 $20 \times 0,897 = 18 \text{ m}^3$, a körfűrész használata esetén maximálisan
nyerhető $20 \times 79 = 16 \text{ m}^3$ helyett, ami már tetemes többletet
jelent naponta, nem is szólva egy teljes esztendő számításba
vétele esetén, amikor is 300 munkanapot feltételezve 300×2
 $= 600 \text{ m}^3$ -rel több fűrészárú termelését mutathatjuk ki, ami a
fűrészárú jelenlegi egységárát tekintetbe véve, nem kis jöve-
delemtöbbletet jelent. Körfűrész esetén ez a 600 m^3 plusz fű-
részporrá és hulladékká alakul át.

Csak jellemzésül említtem meg, hogy a nancy-i Monier
Testvérek modern fűrésztelepe az alatt ismerttetendő új szalag-
fűrésztypust beszerelve, az üzleti könyvek alapján kimutatott
napi 16 — 20 m^3 lekérgezett nyersanyag felfűrészelését számí-
tásba véve, minden nagyobb megerőltetés nélkül, egyedül az új
gép fentjelzett kihozataltöbbletéből, két év alatt fogja a telep
átalakítási és modern gépekkel való felszerelési költségeit tör-
leszteni.

A fenti rövid kalkuláció eredményét még csak javítja az a
köriülmény, hogy a kérdéses szalagfűrész vágásfelülete, síma-

ságát tekintve, szinte gyalult felületnek tűnik fel; teljesen hiányoznak a körfűrész okozta durva vágáslap felületén található völgyeletek, melyek a gyalulást nemcsak nehézkessé, de nagy forgácsvesztéséig folytán gazdaságilag értéksökkenővé is teszik.

Áttérve az allieri gyár szalagfűrészreire, szemünkbe ötlik:

1. a fűrészelés gyors menete,
2. a legsúlyosabb tönköket is játszi könnyedséggel kezelhető volta és
3. a vastagsági beállító készülék.

Ami a fűrészelés menetének gyorsaságát illeti, néhány adattal bátorkodok szolgálni. Ezek egyikét a nancy-i említett telepen szereztem be, másik részét pedig a Verneuil-sur-Indre (J. & L.) „Touraine” faipartelep adataiképpen közlöm le.

Igy például egy 4,85 m. hosszúságú, 1,27 m. kerületű, következésképen 0,606 m³-es tölgy (lekérgezett állapotban) felfűrészélése körülbelül 10 percet vett igénybe, amely idő még kisebbnek tűnik fel akkor, ha számításba vesszük, hogy 1.6 cm.-es deszkákat fűrészeltünk.

A verneuili telepen a felfűrészelés egy DJGPB-típusú géppel először 54 mm.-es deszkákra, majd a nálánál kisebb DJARD szalagfűrészszel 13 mm.-es lemezekre történt

A gyár adatai szerint:

m. hossz., 0,70 m. kerületű és	0,3077 m ³ tönk felfűrészélése	2 percet
2.2 " " 0,66 " " " "	0,3069 " " " "	1.30 " "
3.2 " " 0,66 " " " "	0,3069 " " " "	1.30 " "
4.1.5 " " 0,94 " " " "	0,3105 " " " "	1.15 " "
5.2 " " 0,56 " " " "	0,3049 " " " "	1 " "
6.2 " " 0,70 " " " "	0,3077 " " " "	1.45 " "
7.2 " " 0,54 " " " "	0,3046 " " " "	1 " "
8.1.5 " " 0,68 " " " "	0,3054 " " " "	1 " "
9.2.5 " " 0,70 " " " "	0,3077 " " " "	1.30 " "
10.1 " " 0,90 " " " "	0,3064 " " " "	1.30 " "
11.2 " " 0,64 " " " "	0,3063 " " " "	1 " "
12.2 " " 0,72 " " " "	0,3082 " " " "	1.15 " "
13.2 " " 0,70 " " " "	0,3077 " " " "	1.45 " "
14.2 " " 1,08 " " " "	0,3185 " " " "	3 " "
15.2.5 " " 0,52 " " " "	0,3053 " " " "	1 " "
16.2.5 " " 0,82 " " " "	0,3122 " " " "	2 " "

vett igénybe.

A 16 darab tönk felfűrészélése, melynek összköbtartalma 1,3281 m³ volt, kereken 24 percet kívánt. Ezen időbe azonban

bele van számítva a rönkbefogókocsi 16-szor egymás után történő megterhelése, valamint a szükséges kezelés is.

A gyors fűrészelés mellett feltűnik a rönkbefogás és előtolás, de főleg a beállítás és végül a fűrészelés menete alatt bármikor lehetővé tett abszolút könnyű irányítás és kezelés, mely a „Cinestia”-berendezés folytán a fűrésztechnika mai állása szerint ideális.

A rönkbefogókocsi ugyanis egy gördülő- és mozgószerű paralelogram, amely minden különös alátámasztás nélkül is a legnagyobb terhelés alatt is minden minimális behajlás nélkül működik.

A paralelogram mozgása könnyű, a munkás minden megéröltetés nélkül nyitja vagy zárja és a felerősített legsúlyosabb tönk olyan könnyedséggel mozdítható, akár a gyufaszál. Ne feledkezzünk meg egyúttal arról sem, hogy a tönkfogókocsi még görgőkre is van szerelve, mely körülmény még nagyobb mozgathatóságot biztosít. Működését egy plauzibilis példával szemléltetvé tehetjük. Ha ugyanis egy vasúti kocsi oldalajtaja a mozdony felől félig nyitva van, az ajtó teljesen kinyílik, ha a mozdony elindul és becsapódik a megállás vagy a visszamenet pillanatában. Hasonló játékot tüntet fel a Cinestia tönkfogó paralelogram-kocsi. Az előtolás alatt a karok egyidőben előre nyúlnak, a paralelogram kinyílik és a reá erősített tönköt a vastagsági vezérmű felé tolja, amely a beállításnak megfelelően a pengétől adott V-távolságba helyezi a tönköt.

Az üres menet, vagyis a visszatolás alatt a karok visszafelé húzódnak, a paralelogram záródik s a fa a pengétől eltávolodik. Ezen oldalirányú eltávolodás (dégagement latéral) minden lökés vagy surlódás nélkül a pengétől 4 cm.-nyi távolságra helyezi a tönköt.

A munkás a paralelogramot kedve szerint, az autobilok lábfékberendezéséhez hasonlóan, pedálra lépve megállíthatja vagy újra mozgásba hozhatja.

Az egész tönkbefogó- és beállító kocsiszerkezet Cinestia nevet nyerte, amennyiben a paralelogram automatikus nyitása vagy zárása, de a kocsi minden egyéb mozgása is a tehetlenségnek (inestianak) folyománya.

Rége óta a munkás testi erejére vagy egy különleges me-

chanikai berendezésre volt szükség, hogy a legtöbbször igen súlyos tönköt előre- vagy visszatolhassuk s minél nagyobb volt az utóbbi mérete, tehát a súlya, annál nagyobb az anyag ellenálló tehetetlensége és így a kezelés nehézsége.

Ma, ezen tehetetlenség nem akadály és nem áll többé ellen, de ellenkezőleg, hasznunkra válik. Innét a Cinestia elnevezés, mely a cum inestia szavak lerövidítése.

A berendezés ideális voltát még emeli a kezelés és a rönkbefogás megoldottnak tekinthető problémája. Hogy a kettő fontos, mi sem természetesebb. Hiszen a kezelés durvasága gyorsan deformálja a tönkbefogókocsi szerkezetét, következtében szabályellenesen helyezi a pengéhez a tönköt, a fűrészelés nem lesz egyenes, hol jobbra, hol balra eltolódó vágásvezetés jön létre, a penge ennek megfelelően hol ki-, hol befelé hajlik s a rendellenes helyzete nemcsak belső feszültségkülönbségeket és meg nem engedett felmelegedést, de penge-törést, illetve pengeszakadást is hozhat létre.

De nem elegendő egyedül a kocsiszerkezet stabilitása. Kell, hogy nemcsak a tönkbefogás legyen eléggé merev és erős, hogy a legsúlyosabb és legnagyobb méretű tönköt is abszolút biztonsággal tartsa, hanem, hogy a behelyezés is megfelelő óvatossággal és könnyedséggel történjen. Már pedig a Cinestia-berendezéssel mindkét kíváncsi kíváncsi eleget tehetünk. A tönkelhelyezést kísérő s a szerkezetre káros befolyású lökések, rázások kiküszöbölhetők s a tönkbefogókapcsok a fát el nem mozdíthatóan és mereven kötik le. Ezen befogó kapocspárok közül a felső a tönköt odaillesztésének pillanatában fogja meg, míg az alsó gyors emelkedését a szerkezet kellő gyors forgásával érjük el. Abban a pillanatban, amikor az alsó kapocs a tönköt alulról is befogja, a munkás kétkézre veszi a szorítócsavart, amely a kifejtett erőnek ötvenszeresével kényszeríti a kapcsot a fába.

A közönségesen alkalmazott kettős csavar-, vagy az emelőrendszerű és gyorsnak, rapide-nak nevezett befogószerkezettel szemben előnye:

1. a gyorsaság, amennyiben az összes befogókapcsok egy időben kezelhetők s az eljárás $\frac{1}{2}$ percnél több időt nem vesz igénybe;

2. a nagy erőkifejtése, amennyiben a kezelő munkás erejét ötvenszeresére emeli;

3. a fűrészelés szépsége, mivel a szerkezet a tönk mozgását és így a vágáslap szabálytalanságát lehetetlenné teszi;

4. a berendezés, de legfőképpen a fűrészpengék kímélése, amely éppen a fentiek következménye és végül

5. a kezelő személyzet biztonsága, amennyiben a fűrész-szerkezetben előfordulható, de jelen esetben a lehetőségig kiküszöbölt, hirtelenül beálló géphibák, a szerencsétlenségek lehetőségét jóval alászállítják.

Nem utolsó helyen kívánom a Marqcol-szalagfűrészek vastagsági beállítókészülékét, az úgynevezett cosinus-vezérművet leírni, amennyiben tudjuk, hogy a kellő vastagsági beállítás mily fontos szereppel bír a fűrészüzemben.

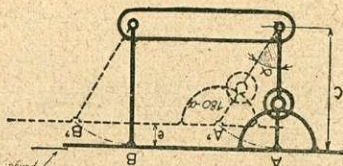
A legtöbb helyen a fűrész munkásra bízuk a vastagság közvetlen megmérését és beállítását. Veszi a mérőszerszámot és próbálgatással, erősen szubjektív úton keresi a neki megfelelő vastagságot. De még azon esetben sem biztos a mérés, ha a munkaasztal esetleg fel van szerelve egy vastagsági léptékkal, amennyiben az asztallapot ellepő nagymennyiségű fűrészpor, no meg az oldalról történő, tehát ferde nézés okozta hiba bizony a legfigyelmesebb és leggondosabb munkást sem biztosítja eléggé jóvá nem tehető hibák elkövetése ellen. Minden esetben szükséges, hogy a munkás az először lefűrészelt deszkát újra megmérje, vastagságát ellenőrizze s hiba esetén a beállítást korrigálja. Ha ezen időtrabló, figyelmet kívánó és mindenesetre felelősségterhes előrelátással nem él, úgy vagy a megrendelő által nem értékelt túlméretezett, vagy pedig vékonyabb és így következésképpen vagy egyáltalán át nem vehető vagy a vevő által aláértékelt deszkák sorát és tömegét gyártja.

Ezen tények természetesen arra bírták a fűrészeseket, hogy a vastagsági beállítás tekintetében is függetlenítsék magukat egyrészt a nem minűig kellően intelligens és nem mindig kellően óvatos munkástól, másrészt pedig, hogy a beállítás körülményességét és időtrabló voltát egyszerűsítsék, illetőleg csökkentsék.

A tökéletesítések, hol a vezérmű működésének gyorsasága,

hol pedig a beállítókészülék csavarberendezésére, jobb kidolgozására irányultak. Ezekkel szemben az allieri cég vastagsági beállítókészüléke sokkalta nagyobb haladást és tökéletesebb berendezést tüntet fel. Egyrészt egyesíti az összes eddigi tökéletesítési módokat, mint a változtatás gyorsaságát, a vastagság pontos mérését, a leolvasásnak a deszkavastagság csökkenésével arányban álló fokozottabb lehetőségét és a könnyű alkalmazhatóságot.

A készülék (2. ábra) egy a vastagságra beállítandó deszkalap oldaltámasztására szolgáló homloklfelületből (A—B sík), két ízelt és függőleges forgástengely körül forgatható karból áll, melyek a homloklfelületet a munkaasztal fölött tartják s melyek annak fokozatos és önmagával párhuzamos eltolását lehetővé teszik. Áll a készülék még a két mozgókar függőleges forgástengelyét tartó talpból és végül egy fogazott szektorból, mely a vastagsági jelzőkészüléket működteti, amely egy csavaremelővel a vastagsági vezérművet a kívánt helyzetben rögzíti.

2. ábra.

A vezérművet, melyet a fenti séma megérthetővé tesz, cosinus-készüléknek nevezik, amennyiben a vastagságot jelző korong beosztása a mozgókárok elmozdulási szögének cosinusával arányos. A leolvasás pontossága annál nagyobb, minél kisebb az elfordulás szöge, az α , azaz minél kisebb vastagságra állítandó be a felfűrészelés alá kerülő faanyag.

A rajzból kitűnik, hogy a deszkavastagság

$$v = c(1 - \cos \alpha),$$

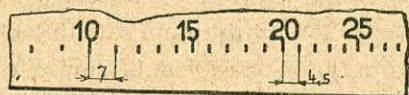
ahol c —a karhosszúságot jelenti.

$$\text{Ha } \alpha = 0^\circ, \text{ úgy } v = 0.$$

$$,, \alpha = 45^\circ, ,, v = c \left(1 - \frac{\sqrt{2}}{2} \right)$$

$$,, \alpha = 90^\circ, ,, v = c.$$

Az α , tehát a mozgó parallelogramszáruk elhajlási szöge 0° — 90° között váltakozhatik. Az egyes foknagyságoknak megfelelő eltolódásmértéke a szögtáblák segítségével egyszerűen kiszámítható, de fölösleges, mert a legcsekélyebb karelmozdulás érzékelve van a vastagsági beosztást jelző és egy dobra vésett skálán. Ezen vastagsági beosztás köze, amint az a 3. sz. ábrán is látható, annál nagyobb, minél kisebb vastagságnak megfelelő indexről van szó. Így például a 10 és 11 mm. vastagságnak megfelelő beosztás köze 7.00 mm., míg például a 20 és 21 mm.-es v-nek megfelelő intervallum 4.5 mm.-nek felel meg.

3. ábra.

A cosinus vastagságjelző előnye a kezelés gyorsaságában és egyszerűségében, a leolvasás könnyűségében, a vastagságok pontos jelzésében és a felfűrészelt deszkáknak a kívánalomnak tényleg megfelelő vastagságában és így közvetve a kihozatal nagyobbodásában áll.

Ezt a vastagsági beállítókészüléket röviden ismertetve, illetve leírva, áttérhetek a Col.-gyár tönkfeldaraboló szalagfűrészének vastagsági beállító szerkezetére. Mielőtt azonban erre reá térnék, talán nem lesz érdektelen a vastagsági beállítás fejlődési fokait áttekintenünk.

Tudjuk, hogy 1900 körül a beállítás kezdetlegesen, csavarokkal történt. A csavar egy körülforgásának 5 mm. eltávolodás felelt meg. Igaz ugyan, hogy ezen egyszerű és pontos eljárás a munkás részéről csak kis erőfeszítést kívánt meg, de csak azért, hogy az idővesztés annál nagyobb legyen. Minden újabb vágásnál a fűrészmunkás kényszerítve volt arra, hogy helyét elhagyva a tönkfogócsavarokhoz menjen. Ott azután annyi forgást kellett végezni, ahányszor a vastagság 5 mm.-nél nagyobb volt. Így azután egy 500 mm.-es tönk elhelyezésénél 100 csavarásra volt szükség, hogy a tönköt befogja és azután a pengéhez közelítse és hasonlóképen 100-ra, hogy a vágás befejeztével onnét újra eltávolítsa. Nem számítva azon csavar-

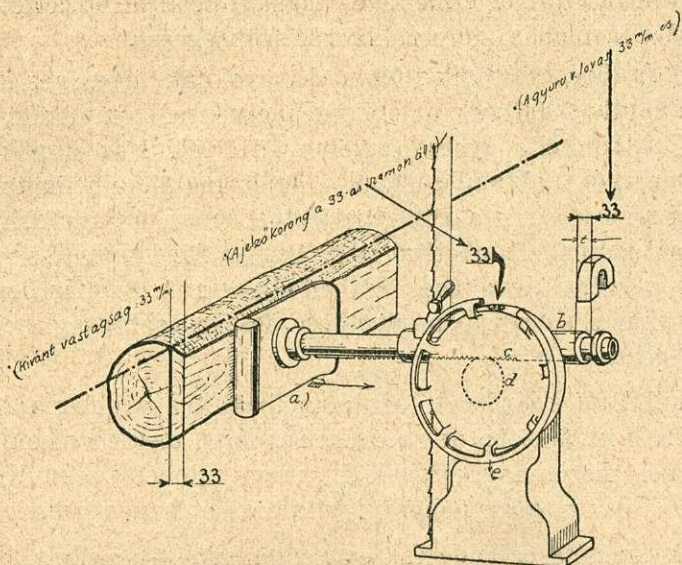
fordulatokat, amelyek a fa vastagsági beállítását célzó oldalirányú eltávolodása folytán váltak szükségessé.

A fejlődés második foka a csavaroknak egységes kezelésében állott (1906). Ez az eljárás, mely kissé komplikált, de az előbbinél sokkalta gyorsabb volt, 1910 körül az önműködően osztókészülék alkalmazásával idejét multa, amennyiben az utóbbi nem kívánta a külön belállított munkás további alkalmazását s amellett lehetővé tette, hogy a fűrész munkás még az egyik szelvény levágása közben egy erre alkalmas berendezéssel már a sorrendben következő deszka vastagsági beállítását végezze.

Ezzel az eljárással azután a beállítás problémája megoldottnak is látszott, de az egész rendszer meglehetősen lassú, nehézkes, viszonylag komplikált és nem minden tekintetben kielégítő volta még egynéhány javítani valót hagyott vissza.

A Cinestia-berendezés ezzel szemben — amellett, hogy a komplikált és nehézkes szerkezeteket kiküszöböli — a beállítás idejét is a lehető minimumra csökkenti. A paralelogram egyik oldala a mozgókocsra van erősítve, míg a vele párhuzamos másik oldal függőhelyzetben, mindennemű surlódást okozó alátámasztás nélkül hordja a tönkfogócsavarokat és ezek pofái között magát a tönköt. A paralelogram e terhelt oldala azután a két rövidebb mozogható szárra van ízelve. A gördülés símasága és egyenletessége hihetetlen s a legsúlyosabb tönkkel terhelt paralelogram nyitása vagy zárása két (2) kg.-nál nagyobb erő kifejtést nem igényel. Mozgása a legsúlyosabb teher alatt oly gyors, hogy egy körülbelül 800 mm.-es oldalirányú eltolódás az összes lehető közbenső vastagsági helyzeteken átmenve, egy másodpercnél hosszabb időt nem igényel.

A kezelés, illetve maga a beállítás a 4. sz. ábra szerint könnyen megérthető, amennyiben az osztó-, illetve a beállítólap (a) egy reá merőleges és a (b) hüvelybe csúszó rúdra (c) van erősítve, amely a fogaival és az ezekben kapaszkodó fogaskerék (a) közbeiktatásával az (e) kormánykerékkel (volant-nal) van összeköttetésben. Ennek kézzel való forgatása a cosinus-készülék jelződobjához, hasonló elven megszerkesztett, számozott korongot hoz mozgásba, jelezvén az elforgatás mértéké-

4. ábra.

nek megfelelő s a rúd közvetítése folytán a beállítólap által a jelzett irányban ható oldalirányú elmozdulás számszerű nagyságát mm.-ekben.

A szerkezetből következik, hogy a hüvely bütüje, valamint a benne csúszó rúd gyűrűs vége között levő „t” távolság a beállító „a” felület oldalirányú eltávolodásával, tehát a beállított vastagsággal egyenlő. A vázlatrajzon jelzett esetben ez 33 mm. Már most, hogy a munkás — egyenlő vastagságú szelvények fűrészelésekor — minden egyes szelvény levágása után ne legyen kényszerítve a jelzőkorongot a kormánykerék újbóli beállításával kapcsolatban figyelni, egy a rajzon jelzett módon kivágott és a szelvényekkel egyenlő vastagságú falovast helyez el a csúszótengely gombja és a hüvely vége közé. Ez a gyűrű azután a hüvelyben mozgó és a beállítólaphoz erősített rudat a vastagságának megfelelő helyzetben tartja.

Az első vágás természetesen a szélezést célozza s a vastagsági beállításnak megfelelő felfűrészelés csak azután veheti kezdetét. Fölösleges mondanom, hogy minden egyes deszkavastagságot a fűrészelés menete alatt szabadon választhatjuk

meg. Éppen ezért az ismertetett tönkfeldaraboló szalagfűrész bizonyos esetekben, mint például sérült vagy beteges, de értékes tönkök felfűrészélése alkalmával, amikor egyrészt a szélteben-hosszában használt alternatív keretfűrészek a fa belső hibáját, eltorzulásait vagy szöveti rajzolatait számításba természet-szerűleg nem vehető állandó és előre meghatározott penge köze sok hibának vagy célszerűtlenségnek lehet forrása vagy amikor körfűrészszel gyors és pontos feldarabolást kívánánk végezni, a szalagfűrész használata kétszeresen megokolt. Megokolt a munka menete alatt bármikor tetszés szerint beállítható volta, valamint a megokolt gyors és kis anyagveszteséggel történő munkája miatt.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

I.

1136—1928. I—1. sz.

Az esztergomi m. kir. erdőgazdasági szakiskolába új tanulók felvétele további rendelkezésig szünetel.

Földművelésügyi miniszter.

II.

1137—1928. I—1. sz.

A m. kir. erdőőri és vadőri iskoláknál (Esztergom és Királyhalom, u. p. Szeged 5.) az 1928 szeptember havában megnyíló tanfolyamra való felvételi kérvényeket folyó évi június hó 1-ig kell benyújtani.

A részletes pályázati feltételeket 36 fillér előzetes beküldése ellenében a m. kir. erdőőri és vadőri iskola küldi meg az érdeklődőknek, amely iskolába a pályázó magát felvétetni kívánja.

Földművelésügyi miniszter.

K Ü L Ö N F É L É K

Halálozás. Nemeskéri Kiss Pál cs. és kir. kamarás, nyugalmazott földművelésügyi államtitkár, az O. E. E. régi alapító és igazgató választmányi tagja folyó évi április hó 27-én Gödön elhunyt.

A megboldogult az erdőgazdaságnak lelkes híve, az erdőnek őszinte barátja volt, amit gyakorlatilag is bebizonyított azzal, hogy véglesi erdőbirtokát mintaszerűen kezelte, a gödi futóhomokos erdőtalajokat megkötötte, s azokon igen értékes kísérleteket, fásításokat végzett.

Temetése nagy részvét mellett 30-án folyt le, örök nyugalóhelyül önmaga jelölte ki az erdőnek egyik csendes helyét.

Egyesületünk a gyászoló családhoz részvétiratot intézet.

*

*Nyitra*y Ottó ny. m. kir. főerdőtanácsos életének 66-ik évében, Veszprémben, folyó évi május hó 9-én elhunyt.

*

Schalát Béla, a vajdahunyadi m. kir. kincstári erdőbirtok főerdőmérnöke Vajdahunyadon, folyó évi április hó 25-én hirtelen elhunyt.

Béke hamvaikra!

A bükkfa új betegsége

A Dunántúl előforduló bükkösök egy részén néhány év óta tapasztalható súlyos betegség lépett fel.

A bántalom okozója még ismeretlen.

Az eddigi megfigyelések szerint a bükkfa kérgén hólyagok, dűdorok keletkeznek, melyek hosszában csakhamar felrepednek, a sebet körülvevő kéregrész lehull és ezen sebből a fa teste felé haladó rákos képződmény egészen eltorzítja a fát, mely hamarosan csúcsszáraz lesz és utóbb elhal.

Hogy mily veszedelmet rejt magában ez a betegség, azt egy zalai erdőbirtok mintegy 150 kat. holdnyi negyvenéves, gyertyánnal és tölgyel elegyes bükkállományának négy év alatt bekövetkezett rohamos pusztulása igazolja.

Az uradalom nagyon helyesen az ezidőszerint egyedül rendelkezésre álló és célravezető védekező eszközhöz, a gyérítéshez fordult s a csúcsszáradt faegyedek eltávolításával igyekezett a baj továbbterjedését megakadályozni.

Illetékes tényezők a betegség tanulmányozásával már is

behatóan foglalkoznak. Mégis szükségesnek láttam jelen soraimmal a szakközönség figyelmét erre a veszedelemre fel-

hívni és a szakembereket felkérni arra, hogy maguk is gondosan vizsgálják meg ezt a bajt.*

F.

A Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesületének parádi közgyűléséről. Az egyesület idei közgyűlése minden tekintetben rendkívül sikerültnek mondható. A siker elsősorban a közgyűlés helyének szerencsés megválasztásában rejlett, de nem kisebb az érdeme a rendezőségnek sem, amely ezúttal jóformán a parádi hitb. uradalom erdőtisztjeiből került ki. Arról említést sem kell tennünk, hogy

* Az itt említett új betegséget *Tuzson* János egyetemi tanár a helyszínén alapos vizsgálat alá vette, amelynek eredményét előreláthatólag mielőbb módunkban lesz lapunk hasábjain közreadni. A károsítás jellemző képét előre is közreadjuk. (Szerk.)

Parád fenségesen szép környéke jelentékeny vonzerő volt, különösen azok számára, akik a Mátrát közelebbről nem ismerték.

A vendégek zöme f. hó 6-án (vasárnap) déltájban érkezett az egyszerre kétirányból Parádra berobogó vonatokkal.

A vasúti állomáson a közigazgatási hatóság nevében *Miklóssy* Aladár járási főszolgabíró, a parádi hitb. uradalom nevében *Krisztoffy* János jószágigazgató üdvözölték az egyesület tagjait, amely üdvözlő beszédekre *Waldbott* Kelemen báró elnök válaszolt. A fogadtatás után két csoportban autóbuszokon vonult fel a vendégsereg Parád-füldőre, hol rövidesen fehér asztal mellett üdvözölhették egymást a mindig vidám erdészcollégák.

A bejelentett résztvevők száma meghaladta a százat. A közgyűlés családias jellegét nagyban emelte, hogy igen sokan családtagjaikkal jelentek meg.

Ébéd után a vendégek a csodaszép fekvésű fürdőtelepet tekintették meg, majd pedig 5 óra tájban megkezdődött a közgyűlés.

Waldbott Kelemen báró elnöki megnyitójában vázolta az egyesület szerepét és azt a kutató munkásságot, mellyel az erdőgazdaság elhelyezkedését az általános gazdaság keretében vizsgálja. Az előző közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után dr. *Saad* Andor, a számadásvizsgálóbizottság elnöke tette meg jelentését, amelyet *Onczay* László ügyvezető-alelnök jelentése követett.

Onczay örvendetes eseményképen jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter az erdőtörvényjavaslat előkészítésére előadót delegált. Jelenti, hogy az egyesület csatlakozik az Erdészeti Lapokban megpendített ahhoz az akcióhoz, hogy az Országos Erdészeti Egyesület is nyerjen képviselőt a Felsőházban, csatlakozik továbbá ahhoz a törekvéshez, hogy a vámkülföldről bejövő fa megadóztassék.

Sajnálatos tényként állapítja meg, hogy a közgyűléssel kapcsolatban megtartani tervezett vitaelőadáson a földművelésügyi minisztérium képviselője *elvi okokból* aktív részt nem vehet. Bejelenti, hogy a közgyűlés lefolyása után tervbevette az egyesület, hogy a siroki erdőben annak idején felállított „*Hajós Gyula*” emlékszobrot megköszorúzza; hódolván néhai Hajós Gyula kir. erdőfelügyelő emlékének, aki a Tarnavölgyi kopárok beerdősítésének megindításánál szerzett érdemeket.

A bírálóbizottság a „Magyar Erdőgazdá”-ban megjelent legjobb cikkekre kitűzött 400 pengő jutalmat „Oldott kéve” című cikk írójának, *Tóth* Bódog titkárnak javasolja kiadni. A közgyűlés ilyen értelemben határoz.

Tóth Bódog titkár jelentése szerint az egyesület tagjainak száma 179-re emelkedett.

Az egyesület készpénzvagyonja jelenleg 2.082 pengőt tesz ki.

A tisztújítás megejtése után *Weinert* Tivadar hitb. uradalmi erdőtanácsos ismertette a parádi uradalom erdőgazdaságát, valamint az erdőbirtok multját. Az erdőbirtok eredetileg az Aba-nemzetségből

származó *Debrői* családé volt, majd a Rákócziak birtokába jutott. Rákóczi fejedelem vagyonának elkobzása után az uradalom Grassalkovich-család birtoka lett. A gróf Károlyi család 1841-ben *vétel* útján szerezte meg az uradalmat.

Ezt követte a vitaelőadás.

Biró Zoltán mélyenjáró előadása vezette be a vitát. Helyesebben, nemcsak bevezette, hanem előadása keretében úgyszólván annyira feldolgozta és kimerítette az egész tárgy anyagát, hogy hozzászólások keretében új megvilágításokra szinte alig adódott alkalom.

A vita tárgyát a rendezőség az alábbiakban írta körül:

„Csonka-Magyarországon indokolt-e a magas vágásforduló, amit a 14.500—920. F. M. számú üzemrendezési utasítás alapján az új üzemtervek készítése során életbeléptettek? És pedig:

- a) faállományunk eredete, minősége,
- b) erdőtalajunk állapota,
- c) az ország faigénye,
- d) külkereskedelmi mérlegünk szempontjából.

Csak egészen röviden körvonalozva Biró Zoltán előadását, Biró mindenekelőtt azt állapítja meg, hogy a 14.500—1920. F. M. erdőrendezőségi utasítás kiadása eredetileg csakis a kincstári erdőgazdaságok részére volt tervbevéve, de ettől eltekintve, a vágásforduló megállapítására nézve *imperatív* rendelkezéseket nem tartalmaz. Az utasításnak egyébként idevonatkozó általános érvényű körülírásai *teljes mértékben helytállóak* s ha e tekintetben a gyakorlat mást mutat, az csakis a helytelen *végrehajtás rovására* írható.

A kérdés felvetődését a történelmi előzményekkel is kapcsolatba hozza, felemlítvén, hogy 40 éves kort meghaladó erdeinknek legalább 40—50%-át sarjeredetűnek becsüli.

Felveti a kérdést, hogy a mi kiritkuló csereseink és sarjerdeink talajvédelmet nyújtanak-e?

Leszámítva az alárendeltebb mennyiségben fogyasztásra kerülő furnírrönköket és az asztalosiparban használatos műfaanyagot, az ország faigénye ma fenyőépületfában, bányafában, talpfában, cellulozefában általánosságban inkább a vékonyabb méretű termelvények előállításában jelentkezik. Behozatali statisztikánk is ugyanezt a tényt igazolja.

Előadó mindezekután azt kívánja megvitatni, hogy a vágásforduló felemelése *időszerű-e* és kényszer útján *jogps-e?*

Jóllehet, a hozzászólások egy része nyitott kapukat döngetett, a vita mindvégig magas színvonalon állott. A vitában résztvettek: Nagy László, Fekete Zoltán, Oncay László, Schudich Nándor, Radó Gábor, Czillinger János és Köllő Pál.

Zárszó jogán Biró Zoltán előadó válaszolt az elhangzott észrevételekre, végül Walbott Kelemen báró meglepő tájékozottsággal öt pontba foglalta össze a vita leszűrt eredményét, mely szerint:

1. elvileg és általánosságban a magasabb vágásforduló alkalmazása a kitűzött cél,
2. törekvésünk a rossz erdők helyett jó erdőket telepíteni,
3. az átmenet óvatosan, fokozatosan hajtandó végre,
4. a 14.500—1920. F. M. utasításnak idevonatkozó része helytálló, csupán a végrehajtás esik kifogás alá,
5. a vágásforduló felemelésének erőszakos keresztülvitele se nem időszerű, se nem célszerű.

A közgyűlést társasvacsora követte, amely a megszokott jó hangulat mellett a késő éjjélbe nyúlt.

Másnap korán reggel autóbusszokkal a Csevice-forráshoz és az üvegyárhoz rándult ki a társaság, majd pedig a Parád—Gyöngyösi műúton a Mátra gerincére, ahonnan gyalogosan vonultak a Róth Gyula főiskolai tanár által felfektetett kísérleti területek megtekintésére.

Róth Gyula akadályozva lévén a megjelenésben, helyette Tóth Bódog rövid elméleti előadás keretében ismertette az egyenlőtlen záródásbontással dolgozó természetes felújítási eljárások két módját, a csoportos és szegélyes felújítást.

A bemutatott eljárások előnyei és hátrányai felett igen érdekes vita indult meg, amelyet különösen Waldbott Kelemen báró és Fekete Zoltán hozzászólásai tettek érdekessé.

A kísérleti terület megszemlélése után a „Nagyforrás” tisztán fogyasztották el a pompás erdei ebédet, ahonnan kitűnő hangulatban gyalogosan ereszkedett alá a vidám társaság.

Este bankett volt az egész környék intelligenciájának részvételel.

Az első pohárköszöntőt Waldbott báró Térfi Bélára, nemkülönb. mindazokra, akik a vándorgyűlés rendezése körül érdemeket szereztek. A vacsorát tánc követte, bár a kirándulókat a hosszú erdei séta kissé megviselte.

Harmadnap, 8-án zuhogó eső mosta el a síroki koszorúelhelyezés szép tervét, amelyet egy szűkebbkörű társaság kedvezőbb időjárás mellett lesz hivatva pótolni.

A város és a falu fásítása. Írta: Cséres Gyula ny. városi főkertész, az „Országos Magyar Kertészeti Egyesület” titkára. Budapest, 1928.

Szerző 43 évig működött a kertészpályán s ebből a hosszú időből mintegy 20 évet töltött a város és falu fásításával, mely idő alatt szerzett tapasztalatait írta le könyvében. Könyve tehát elsősorban a hazai városok és falvak fásítására szolgál szakszerű, hasznos tanácsokkal. Könyve a m. kir. belügyminiszter úr támogatásával jelent meg.

A 122 oldalra terjedő, 50 képpel ellátott mű 36 fejezetéből mindazt tudjuk meg, ami az utcák, kör- és sugárutak, a közterek és kül-

városok fásításával kapcsolatos. Az utcai fásításnak esztétikai, egészségügyi fontosságán kívül rámutat szerző annak tűzrendészeti és méhészeti fontosságára, továbbá az utca burkolatával, a közvilágítással és a csatornázással való összhangba hozatalára s végül a közúti vasút és fásítás együttes szerepére. Igen érdekesek a bokorcsoportoknak és az élő sövénynek az utcán való alkalmazásáról közölt részek.

Az utcafásítás céljaira alkalmas hazai s külföldi fafajok leírása után a fásítás elmunkálataival, az ültetési módokkal, a fásítás megújításával és gondozásával stb. ismerkedünk meg a mű következő fejezeteiben. Az utcai sorfáknak a faiskolában való neveléséről, továbbá a városi és községi faiskolákról külön fejezetekben olvashatunk hasznos dolgokat.

A m. kir. belügyminisztérium kísérleti nyomdaja által csinosan és ízlésesen kiállított mű ára 4 pengő.

Szerzőnek igen érdekes és a fásításokkal foglalkozók részére hasznos művét szaktársaink szíves figyelmébe ajánljuk.

Tomdsovszky Imra

7. KIMUTATÁS

a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolai Segélyző Egylet alaptökéjének gyarapítására 1928. évi április 1-től 30-ig az erdészeti társadalom részéről felajánlott és befolyt adományokról:

A) Felajánlott adomány: Nagy László beszüntetésig negyedszázadonként 5 pengő.

B) Beküldött adományok: Asbóth István 2, Berényi Péter 2, Békó Albert 2, Botos Géza 2, Burdát János 2, Clement Károly 15, Cseke Lajos 1, Cserneczy Károly 1.50, Csery Géza 10, Dercsényi István 2, Dimák Ödön 5, dr. Fehér Dániel 2.50, v. Fejes József 1, Fekete Zoltán 5, Fodor Gyula 25, Füstös Zoltán 2, Gloser Dezső 1, Hammerschmidt Ernő 2, Haracsi Lajos 1, Héjj János István 1.50, Hohoss János 2, Horváth Rezső 2, Kallivoda Andor 5, Kelle Artur 5, Kiss Lajos 1, Kondor Vilmos 1928. évre 10, Kósa Gyula 2, Kovaliczky Vladimír 3, Kovássy Kálmán 2, Kováts Ernő 1, dr. Kövessi Ferenc 5, Krippel Mór 5, v. Kristófy Gyula 2, v. Krizmanits Ferenc 2, Kuka József 2, Kutasy Viktor 1, Laczkó Béla 2, Lengyel Viktor 25, Lesenyi Ferenc 5, Létay Gyula 2, Loványi Heribert 10, Marsalkó Ferenc 10, Mayer Zoltán 1, Modrovits Ferenc 3, Nagy Jenő 2, Nagy László 5, Pfeiffer Gyula 35, Plauder Nándor 1, Pukács Endre 10, Révay Ferenc 2, Rikly István 1, Ronchetti Gáspár 10, Roth Gyula 5, Sébor János 3, Szabó Benedek 2, Szarkássy László 1928. évre 5 pengő, Szecsődy József 2, Szegedy Oszkár 2, Szeles István 2, v. Szilágyi Ilosvay Lajos 10, Szóják Károly 5, Szpiska Mihály 4, Szy Dénes 2, Takács János 2, v. Tóth László 2, Török Béla 1, Trauer Ervin 1, Vági István 5, Vidos Miklós 15, Velics Gyula 1, Zoltán János 2, Zsák Lajos 2 pengőt.

A jelen kimutatás szerint befolyt összeg 332 pengő 50 fillér, amelyhez hozzáadva a már előzőleg kimutatott befizetések összegét, a gyűjtés eddigi eredménye 3297 pengő 28 fillér.

A *Segélyző Egylet csekkszámájának száma 57.936*. Kérem azokat a kollégákat, akiknek korábban küldött eredeti csekklapunk már nem áll rendelkezésre, hogy adományaikat „M. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolai Segélyző Egylet, Sopron” címen a fenti számú számlánkra a postahivatalokban kapható *bianco* csekklapon fizessék be.

Sopron, 1928 május 1.

Széki János

főiskolai tanár, a Segélyző Egylet elnöke.

Felhívás a „Mi nótáink” előfizetésére. Felhívjuk az érdeklődők szíves figyelmét a M. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskolai Ifjúsági Kör összeállításában, a közeljövőben megjelenő „Mi nótáink” dalgyűjteményre. A gyűjtemény tartalmazni fog 250 magyar és német nyelvű selmeci diáknótát, ének hangra és zongorára feldolgozva, díszes, albumalakú kiállításban. Ára: kb. 9 P. Ezúton is felkérjük a filiszterré lett régi selmeci diákokat, akik mindig szívesen gondolnak vissza a kedves selmeci diáknótákra, úgy a maguk, mint ismerőseik körében, gyűjtsenek megrendelést minél nagyobb számban, annál is inkább, mert nagy kereslet esetén az egyes példány eladási ára is kissebbedni fog. S akik megrendeléseiket eddig még el nem küldték, kérjük azt minél előbb, a vételár megküldése nélkül, Főiskolai Ifjúsági Kör, Sopron, Főiskola címre megküldeni.

Elnökség.

Mérnöki kamarai arcképes tagsági igazolványok. Több oldalról kérdéssel fordultak a Kamarához aziránt, hogy a kamarai arcképes tagsági igazolvány megszerzése a tagokra nézve kötelező-e és hogy annak mi a rendeltetése?

Az érdekeltek tudomására adjuk, hogy az arcképes tagsági igazolvány a kamarai tagságnak, tehát egyebek között a mérnöki magángyakorlatra való jogosultságnak a hatóságok vagy a magánfelek előtti igazolására való. Ennélfogva minden mérnöknek, aki magángyakorlatot folytat, avagy egyes magánmegbízást vállalni akar, érdeke, hogy a tagsági igazolványt megszerezze, vagyis az igazolvány céljára szükséges arcképet, a kamarai hivatalos lap ez évi február 5-i számában közölt 681—1928. sz. felhívásnak megfelelően a Kamarához beküldje. Az igazolvány kiállítása díjmentes.

Megjegyezzük azonban, hogy az igazolvány megszerzése a Kamara tagjaira nem kötelező oly értelemben, hogy az igazolvány céljára való arckép beküldésének elmulasztása más következményt nem von maga után, mint azt, hogy a Kamara az illető tag igazolványát nem fogja kiadhatni.

**Az „Erdészeti Lapok“ 1928. évi V. füzetének
HIRDETÉSEI.**

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Díjszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttal szedett hirdetés milliméterenkint 20 fillér. (Egyszeri megjelenés mellett egész oldal 32 P.) Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttal szedett hirdetések másfélszeres egy-
ségárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény

Apróhirdetéseknél egy szó 12 fill., álláskeresleti hirdetéseknel 6 fill.

Külön mellékletek megegyezés szerint.

28 lóerejű PÖHL-traktor, eke nélkül, használt, jó karban, teljesen átjavítva, jutányosan eladó. Kiválóan alkalmas hegyes vidéken való vontatás céljára, erdőgazdaságok részére, vagy géptüzifecsken-
dőre való átalakításra. Megtekinthető grófi uradalomban, Ercsi, Fejér megye. (2. I. 1.)

Magyar Erdőbirtokosok

Faértékesítő Részvénytársasága

Budapest IX, Calvin-tér 7. sz.

Elvállalja termelt, tövönálló vagy feldolgozott fakészletek bizományi értékesítését, vesz és elad bármily mennyiségű tűzifát és fűrészelt anyagokat. Értékesítési kérdésekben
készséggel áll az erdőbirtokos
és erdőtiszt urak rendelkezésére.

A kaposvári m. kir. erdőfelügyelőtől.

597—1928. e. f. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Somogy vármegye közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságának 1211—1928. számú véghatározata alapján a barcsi m. kir. erdőhivatal kerületében megüresedett s Barcs székhellyel rendszerített járási erdőőri állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás kezdő javadalmazása a következő:

	Pengő
Évi fizetés	768.00
Évi lakbér	96.00
Évi utazási átalány	288.00
Évi családi pótlék, családtagonkint	81.60
Évi irodaátalány	12.00

Pályázni szándékozók felhívatnak, hogy keresztlevéllel, erdőőri szakbizonyítvánnyal, hatósági erkölcsi, s orvosi és családi állapotukat igazoló bizonyítvánnyal, valamint eddigi szolgálatukra vonatkozó szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt, kellően bélyegzett és Somogy vármegye közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságához címzett kérvényüket legkésőbb *folyó évi május hó 31-éig* a „M. kir. erdőfelügyelő, Kaposvár”, Esterházy-u. 21. címre nyujtsák be.

A kinevezendő erdőőr tartozik állását a kinevezést követő hónap elsején elfoglalni és 1 évi kifogástalan szolgálat után lesz véglegesítve.

Kaposvár, 1928. évi április hó 24-én.

M. kir. Erdőfelügyelő.

Az „Erdészeti Lapok“ 1928. évi V. füzetének tartalma:

	Oldal
— Innen — onnan (Cz.)	163
<i>Gulyás Jenő</i> : Erdősítési program	165
— r. — r. Trianon vízügyi rendelkezései	169
<i>Worschitz Frigyes</i> : A Moulins sur Allier-i Col. gépgyár új típusú tönkfeldaraboló szalagfűrészének ismertetése	176
<i>Hivatalos közlemények</i> : I. Közlemény az esztergomi m. kir. erdő- gazdasági szakiskolába való felvétel szüneteléséről. II. Köz- lemény a m. kir. erdőőri és vadőri iskolákba való felvétel ügyében	187
<i>Különfélék</i> : Halálozás. — A bükkfa új betegsége (F). — A Tisza- jobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesületének parádi köz- gyűléséről. — A város és a falu fásítása (<i>Tomasowsky Imre</i>). — 7. Kimutatás a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki fő- iskolai Segélyző Egylet részére befolyt adományokról. (<i>Szeki János</i>). — Felhívás a „Mi Nótaink“ előfizetésére. — Mérnöki kamarai arcképes igazolványok	188
<i>Hirdetések</i> :	I—II

